

VALSTYBĖS ĮMONĖS LIETUVOS ORO UOSTAI

MOTYVUOTA IŠVADA

2021-08-02

1. BENDRA INFORMACIJA

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 3 d., Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 7 p. ir atsižvelgiant į Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymą Nr. 3-466 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių, akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo“ valstybės įmonėje Lietuvos oro uostai (toliau – VĮ LOU arba Įmonė) buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, kurį atliko VĮ LOU Saugos ir saugumo departamento korupcijos prevencijos ir vindikacijos specialistė.

Nustatant VĮ LOU veiklos sritis, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė laikytasi prielaidos, kad VĮ LOU įgyvendinant nustatytus uždavinius, gali kilti pavojus pasireikšti korupcijai padarant korupcinio pobūdžio nusikalstamas ar kitas su korupcija susijusias veikas. VĮ LOU veiklos sritys, kuriose gali pasireikšti didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė yra patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. 3-466 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos ir susisiekimo ministro valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių, akcinių bendrovių ir viešųjų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Analizuotas laikotarpis – 2020 m. liepos 1 d. – 2021 m. birželio 30 d. (tam tikrais atvejais ir kiti laikotarpiai).

VĮ LOU sričių, kuriose gali egzistuoti didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimas 2021 m. buvo atliktas:

1. žmoniškųjų išteklių administravimo veiklos srityje;
2. neaviacinių paslaugų valdymo (nuomos sutarčių valdymo) veiklos srityje.

Pagal pasirinktas veiklos sritis buvo atlikti tyrimai ir analizės, skirti nustatyti veikiančius rizikos veiksnius bei aplinkybes, kurios gali sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai bei parengti ir įgyvendinti prevencijos priemones analizės ir vertinimo metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams suvaldyti, pašalinti arba minimizuoti.

Minėtose srityse vertinta:

1. ar pasirinktose veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos VĮ LOU veiklai, ar priimti visi teisės aktai būtini įstatymų ir įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų įgyvendinimui;

2. ar juose nustatyta sprendimų priėmimo, veiksmų atlikimo tvarka yra skaidri, t. y. ar juose įtvirtinti sprendimų priėmimo principai, aiškūs kriterijai, sprendimo priėmimo terminai, sprendimus priimančiosios subjektai, aiškiai apibrėžti jų įgaliojimai, atskirtos sprendimų priėmimo ir kontrolės funkcijos, nustatyta sprendimų apskundimo tvarka ir kt., ar ši nustatyta tvarka pakankama, ar ji nesuteikia per daug įgaliojimų darbuotojams veikti savo nuožiūra, ar joje nėra perteklinių reikalavimų;

3. ar yra įtvirtinti vidaus kontrolės sistemos funkcionavimo pagrindai, ar veiksmingai funkcionuoja vidaus kontrolės sistema ir kt.

2. ANALIZĖS REZULTATAI

2.1. Analizuotų ir vertintų teisės aktų ar kitų dokumentų sąrašas

Siekiant įvertinti korupcijos pasireiškimo tikimybę VĮ LOU **žmogiškųjų išteklių administravimo veiklos srityje** vertinti šie veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas;
4. Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymas;
5. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas;
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“;
7. VĮ LOU generalinio direktoriaus 2015 m. birželio 15 d. įsakymas Nr. 1R-156 „Dėl VĮ LOU darbo tvarkos taisyklių tvirtinimo“;
8. VĮ LOU generalinio direktoriaus 2020 m. balandžio 20 d. įsakymas Nr. 1R-52 „Dėl VĮ LOU darbuotojų atrankos proceso patvirtinimo“;
9. VĮ LOU generalinio direktoriaus 2021 m. balandžio 26 d. įsakymas Nr. 1R-75 „Dėl VĮ LOU asmens duomenų apsaugos politikos patvirtinimo“;
10. VĮ LOU generalinio direktoriaus 2021 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. 1R-35 „Dėl atleidžiamų darbuotojų atrankos kriterijų nustatymo“;
11. VĮ LOU generalinio direktoriaus 2021 m. sausio 5 d. įsakymas Nr. 1R-4 „Dėl ketinamų sudaryti sandorių, turto sunaikinimo ir asmenų atitikties nacionalinio saugumo interesams bei korupcijos prevencijos kriterijams valdymo procesų patvirtinimo“;
12. VĮ LOU generalinio direktoriaus 2018 m. kovo 21 d. įsakymas Nr. 1R-57 „Dėl rekomenduojamų dokumentų, susijusių su įdarbinimu, darbo santykių keitimu bei nutraukimu, šablonų patvirtinimo“;
13. VĮ LOU parengti veiklos sritį reglamentuojantys procesai: kandidato įdarbinimo procesas; darbuotojo atrankos procesas; darbuotojų adaptacijos procesas; darbo santykių nutraukimo procesas ir kt.

Siekiant įvertinti korupcijos pasireiškimo tikimybę **Neaviacinių paslaugų valdymo (nuomos sutarčių valdymo)** veiklos srityje vertinti šie veiklos sritį reglamentuojantys teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas;
3. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymas;

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 665 „Dėl valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“;

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimas Nr. 1524 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto, valstybės ir savivaldybių nekilnojamojo turto nuomos“;

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 8 d. nutarimas Nr. 1098 „Dėl tarptautinių oro uostų žemės nuomos“;

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 1088 „Dėl tarptautinių oro uostų žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo ir dydžių patvirtinimo“;

8. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. rugsėjo 30 d. įsakymą Nr. 1K-360 „Dėl nuompinigių už valstybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“

9. VĮ LOU Vilniaus filialo direktoriaus 2017 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. 9R-18 „Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos“;

10. VĮ LOU parengti veiklos sritį reglamentuojantys procesai: pastatų, patalpų ar automobilių stovėjimo aikštelių nuomos konkurso būdu valdymas; žemės nuomos aukciono būdu valdymo procesas; žemės nuomos ne aukciono būdu valdymo procesas; pastatų, patalpų ar automobilių stovėjimo aikštelių nuomininko veiklos priežiūros procesas; pastatų, patalpų ar automobilių stovėjimo aikštelių nuomininko veiklos nutraukimo ir patalpų atlaisvinimo procesas ir kt.

2.2. Vertinimo metodika

Atliekant VĮ LOU veiklos sričių, kuriose gali egzistuoti didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymą ir vertinimą buvo atlikta lyginamoji sisteminė teisės aktų analizė, vertinti veiklos sritį detalizuojantys procesai, atrankos būdu vykdyta atliekamų procedūrų peržiūra ir vertinimas, vykdyti pokalbiai su atsakingais darbuotojais.

2.3. Veiklos srities monitoringas

Anksčiau Specialiųjų tyrimų tarnyba šiose VĮ LOU veiklos srityse nebuvo atlikusi antikorporcinių ir korupcijos rizikos vertinimų, surašant išvadas, taip pat nebuvo atliktas ir korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas, surašant motyvuotas išvadas.

2.4. Analizės rezultatas

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas **žmoniškųjų išteklių administravimo veiklos srityje** pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 d. 5 p. nustatytą korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijų (daugiausiai priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo).

VĮ LOU yra valstybės įmonė, t.y. iš valstybės turto įsteigta arba įstatymų nustatyta tvarka valstybei perduota įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso valstybei. Valstybės ir savivaldybių įmonių įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 str. 3 d. ir 4 d. Įmonės vadovui numatytos tokios funkcijos žmoniškųjų išteklių administravimo veiklos srityje kaip: priimti į darbą ir atleisti darbuotojus, parengti Įmonės darbuotojų darbo apmokėjimo ir skatinimo taisykles, organizuoti kasdieninę Įmonės veiklą ir kt. Pažymėtina, kad vadovaujantis Įstatymo 10 str. 12 d. Įmonės struktūrą nustato Valdyba. Dabartinė Įmonės struktūra buvo patvirtinta Valdybos 2020 m. gruodžio 2 d. sprendimu „Dėl organizacinės struktūros nustatymo“ ir ji įsigaliojo nuo 2021 m. sausio 1 d.

Įmonės vadovo įsakymais yra tvirtinamas etatų sąrašas. VĮ LOU 2021 m. liepos 1 d. duomenimis Įmonėje buvo patvirtinti 525,625 etatai (faktinis darbuotojų skaičius – 487). Analizuojamu laikotarpiu atleisti – 181, priimti – 46 darbuotojai.

Už žmogiškųjų išteklių administravimo veiklos sritį yra atsakingas VĮ LOU Finansų ir administravimo departamento Teisės, personalo ir administravimo skyrius. Šio skyriaus darbuotojų funkcijos aiškiai apibrėžtos pareiginiuose nuostatuose su kuriais kiekvienas darbuotojas yra supažindintas pasirašytinai.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą žmogiškųjų išteklių administravimo veiklos srityje buvo išskirtos šios veiklos sritį sudarančios dalys:

1. atranka;
2. adaptacija;
3. darbo santykių nutraukimas.

Atranka. Atsiradus naujo darbuotojo poreikiui, pradedamas darbuotojo atrankos procesas. Šiame procese aiškiai išskirtos personalo specialisto, tiesioginio vadovo bei asmens, atsakingo už reputacijos patikrą funkcijos. Remiantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo (toliau – Darbo kodeksas) 41 str. 3 d. darbuotojui parinkti į vadovaujančiųjų darbuotojų ir specialistų pareigas, taip pat tokias pareigas, kurias gali eiti asmenys, turintys tam tikrų gebėjimų arba kuriems keliami ypatingi intelekto, fiziniai, sveikatos ar kiti reikalavimai, gali būti rengiamas konkursas, t.y. pareigybių, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas, sąrašą ir konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, išskyrus pareigybes, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas ir kurių sąrašą ir (ar) konkursų organizavimo ir vykdymo tvarką nustato specialūs įstatymai. Taigi, vykdam atrankas taip pat vadovaujamosi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (toliau – Konkursų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas)“.

VĮ LOU vykdomos atrankos skirstomos į du tipus: konkursines ir nekonkursines atrankas. Analizuojamu laikotarpiu buvo vykdoma 51 atranka, iš jų 14 konkursinių. Abiejų tipų atrankos vykdomos pagal tą patį atrankos procesą, tačiau konkursinių atrankų organizavimui bei vykdymui papildomai taikomas Konkursų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas. Pagrindiniai konkursinių atrankų aspektai:

1. atrankos konkursas skelbiamas per valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėje ir VĮ LOU interneto svetainėje. Informacija gali būti skelbiama ir kituose šaltiniuose;
2. konkursas galioja 14 kalendorinių dienų po paskelbimo, per kurias priimamos pretendentų paraiškos. Šis terminas gali būti pratęstas 5 kalendorinėmis dienomis, jeigu pretendentai yra papildomai paklausiami dėl papildomų duomenų;
3. visi pretendentai dokumentus teikia tik per valstybės tarnybos valdymo informacinę sistemą;
4. darbo pokalbiuose dalyvauja komisija, sudaryta iš ne mažiau kaip trijų asmenų;
5. darbo pokalbiui fiksuoti daromas skaitmeninis garso įrašas;
6. komisijos nariai vertina pretendentus balais už kiekvieną testą (testas žodžiu ir/arba testas raštu);
7. galutinė balų vertinimo lentelė yra pasirašoma personalo specialisto ir saugoma kaip atrankos protokolas.

Vykdam atrankas užtikrinama asmens duomenų apsauga ir vadovaujamosi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu bei 2018 m. gegužės 25 d. įsigaliojusiu Europos Sąjungos Bendroju duomenų apsaugos reglamentu, o visi kandidatų asmens duomenys yra tvarkomi laikantis VĮ LOU generalinio direktoriaus 2021 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 1R-75 „Dėl VĮ LOU asmens duomenų apsaugos politikos patvirtinimo“ patvirtintos politikos nuostatų.

Detalizuojant patį atrankos procesą reikėtų paminėti, kad jis pradedamas personalo specialistui ir konkrečiam vadovui suderinus kandidatams keltinus reikalavimus ir kriterijus, aptarus atrankos eigą, numatant papildomus vertinimo būdus. Pažymėtina, kad dėl žmoniškųjų išteklių trūkumo, dalį operatyvinių darbuotojų (klientus aptarnaujantys ir operatyvinę veiklą atliekantys darbuotojai) atrankų (ar atrankos procedūrų) gali vykdyti ne tik personalo specialistas, bet ir kitų padalinių darbuotojai, tačiau tai neatspindėta šiuo metu galiojančiame darbuotojo atrankos procese.

Praėjus atrankos etapui, pasirinktam kandidatui el. paštu pateikiamas darbo pasiūlymas, kuriame įvardinamos siūlomos sąlygos: tikslus siūlomos pozicijos pavadinimas, darbo užmokestis, kintama atlygio dalis, sutarties terminas. VĮ LOU darbuotojams taikoma nepriekaištingos reputacijos patikra pagal Aviacijos įstatymą, o tam tikroms pareigybėms taip pat yra taikoma patikra pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 9 str. bei pagal Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 17 str. nuostatas. Pažymėtina, kad procese yra išskirta, kad operatyvinių darbuotojų atrankų atvejais, prieš pateikiant darbo pasiūlymą yra tikrinama nepriekaištinga pasirinkto kandidato reputacija, o darbo pasiūlymas yra teikiamas tik tuo atveju, jei nepriekaištingos reputacijos paklausimas yra teigiamas, tuo tarpu patikra pagal Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą yra numatyta tik kandidato įdarbinimo procese, o patikra pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 9 str. procesuose visai neišskirta. Dėl šios priežasties, siūlytina tobulinti darbuotojo atrankos procesą bei kandidato įdarbinimo procesą ir visas kandidatams taikomas patikras numatyti viename procese. Pažymėtina, kad patikros procedūros numatytos VĮ LOU generalinio direktoriaus 2021 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. 1R-4 “Dėl ketinamų sudaryti sandorių, turto sunaikinimo ir asmenų atitikties nacionalinio saugumo interesams bei korupcijos prevencijos kriterijams valdymo procesų patvirtinimo” patvirtintuose procesuose bei asmens nepriekaištingos reputacijos patikrinimo procese.

Remiantis Darbo kodekso 42 str. 1 d. darbo sutartis laikoma sudaryta, kai šalys susitaria dėl būtinųjų darbo sutarties sąlygų. Šias procedūras taip pat numato VĮ LOU kandidato įdarbinimo procesas, kuris pradedamas atrinkto darbuotojo informavimu. Suderinus sąlygas sudaryta darbo sutartis registruojama dokumentų valdymo sistemoje. Pasirašius sutartį pradedamas darbuotojo darbo vietos ir priemonių paruošimo procesas, kurio metu paruošiama fizinė darbo vieta, išduodami techniniai įrenginiai, naujo darbuotojo priemonės, išsiunčiamas sąrašas susipažinti būtinų teisės aktų, informuojama apie privalomus mokymus ir kt.

Adaptacija. Darbuotojo išbandymo laikotarpio ypatybes reglamentuoja Darbo kodeksas. Bandomojo laikotarpio paskirtis – darbdavio siekis patikrinti, ar darbuotojas tinka sulygtam darbui bei darbuotojo siekis nustatyti, ar sulygtas darbas tinka darbuotojui. Kitaip tariant, nustatant bandomąjį laikotarpį, siekiama patikrinti darbuotojo tinkamumą darbui. Tiek darbuotojas, tiek darbdavys gali pasinaudoti teise nutraukti sutartį iki bandomojo laikotarpio pabaigos Darbo kodekso 36 str., įtvirtinančio susitarimo dėl išbandymo ypatumus, nustatyta tvarka:

1. darbdavio teisė nutraukti darbo sutartį bandomuoju laikotarpiu: pripažinęs, kad bandomojo laikotarpio rezultatai nepatenkinami, darbdavys iki išbandymo termino pabaigos gali priimti sprendimą nutraukti darbo sutartį, apie tai raštu įspėjęs darbuotoją prieš tris darbo dienas iki darbo sutarties pasibaigimo, ir nemokėti išeitinės išmokos (Darbo kodekso 36 str. 3 d.);

2. darbuotojo teisė nutraukti darbo sutartį bandomuoju laikotarpiu: darbuotojas gali per išbandymo terminą nutraukti darbo sutartį, apie tai raštu įspėjęs darbdavį prieš tris darbo dienas. Šis įspėjimas gali būti atšauktas ne vėliau kaip kitą darbo dieną po jo pateikimo. Darbuotojo pateiktas ir neatšauktas įspėjimas pabaigia darbo sutartį ir darbdavys ne vėliau kaip paskutinę darbo dieną privalo įforminti darbo sutarties pasibaigimą (Darbo kodekso 36 str. 4 d.).

Vadovaujantis Darbo kodekso 36 str. 2 d., išbandymo terminas negali būti ilgesnis negu trys mėnesiai, neskaitant laiko, kai darbuotojas nebuvo darbe dėl laikinojo nedarbingumo, atostogų ar kitų svarbių priežasčių.

VĮ LOU yra patvirtintas darbuotojų adaptacijos procesas, kuriame numatytos darbuotojo, kuratoriaus, tiesioginio vadovo ir personalo specialisto funkcijos. Procesas pradedamas informuojant

tiesioginį vadovą apie darbuotojo pirmąją darbo dieną. Vadovas, įvertinęs naujo darbuotojo darbo funkcijas ir skyriaus kontekstą, nusprendžia, kuris skyriaus kolega (arba keli kolegos) galės ir gebės įvesti, mokyti, skatinti, konsultuoti ir palaikyti gerus santykius su nauju darbuotoju, siekiant greitesnės jo profesinės, o svarbiausia – socialinės adaptacijos Įmonėje. Išrinkęs kuratorių, vadovas supažindina jį su pagrindinėmis funkcijomis ir atsakomybėmis, esant poreikiui, nukreipia į personalo specialistą, kuris pristato kuratoriaus funkcijas, atsakomybes ir pagalbines priemones kuratoriaus veiklai vykdyti. Vėliau yra sudaromas naujoko įvedimo planas, kuriame vadovas numato ir iškelia darbinis tikslus, kuriuos darbuotojas turėtų įgyvendinti per bandomąjį laikotarpį. Vadovas pristato tikslus darbuotojui bei užpildo bandomojo laikotarpio įvertinimo formą. Adaptacijos proceso metu darbuotojas turi išklausti visus reikiamus privalomus mokymus ir išlaikyti egzaminus (jei reikia) bei laipsniškai susipažinti su jam pateikiama aktualia informacija ir dokumentais.

Personalo specialistas siekia identifikuoti, ar sklandžiai vyksta adaptacija. Esant poreikiui, personalo specialistas perduoda apibendrintą informaciją vadovui ir kuratoriui bei organizuoja pokalbį su darbuotoju. Sprendimą dėl adaptacijos sėkmingumo ir darbo santykių pratęsimo priima vadovas, kuris ir inicijuoja bandomojo laikotarpio aptarimą, kurio metu darbuotojas informuojamas apie adaptacijos (ne)sėkmingumą. Sėkmingos adaptacijos atveju, vadovas užpildo bandomojo laikotarpio tikslų įvertinimo formą ir įkelia ją į dokumentų valdymo sistemą. Nesėkmingos adaptacijos atveju, vadovas informuoja personalo specialistą apie tai, jog turi būti nutraukiami darbo santykiai su darbuotoju.

Darbo santykių nutraukimas. Darbo santykių nutraukimą reglamentuoja Darbo kodeksas, kurio 53 str. numatyta, kad darbo sutartis pasibaigia: nutraukus darbo sutartį šalių susitarimu; nutraukus darbo sutartį vienos iš šalių iniciatyva; nutraukus darbo sutartį darbdavio valia; nutraukus darbo sutartį nesant šalių valios; mirus darbo sutarties šaliai – fiziniam asmeniui; Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka, kai neįmanoma nustatyti darbdavio – fizinio asmens ar darbdavio atstovų buvimo vietos; kitais šiame kodekse ir kituose įstatymuose nustatytais pagrindais. Įmonėje šią sritį detalizuoja darbo santykių nutraukimo procesas, kuris numato veiksmų seką nutraukiant darbo sutartį darbuotojo iniciatyva, šalių susitarimu bei darbdavio iniciatyva. Šiame procese aiškiai išskirtos darbuotojo, atsakingo už darbuotojo išdarbinimą, tabelininko, personalo skyriaus specialisto, Įmonės vadovo ar jo paskirto atsakingo asmens, teisininko veiksmai. Procese taip pat aiškiai išskirti dokumentų parengimo ir pateikimo terminai. Šis procesas siejasi su darbo sąlygų pakeitimo procesu bei ilgalaikio turto perdavimo Įmonės viduje procesu.

Darbo santykių nutraukimo procesas pradedamas atsiradus poreikiui nutraukti darbo sutartį. Darbo sutarties nutraukimą savo iniciatyva ar šalių iniciatyva organizuoja darbuotojas (šalių iniciatyva arba darbdavio iniciatyva – tiesioginis vadovas). Šį sprendimą darbuotojas išreiškia užpildydamas pareiškimą/pasiūlymą dėl darbo sutarties nutraukimo ir įkeldamas pareiškimo formą į dokumentų valdymo sistemą bei informuodamas tiesioginį vadovą. Pažymėtina, kad VĮ LOU yra parengtos pavyzdinės dokumentų formos. Tiesioginiam vadovui vizavus pareiškimą dėl darbo sutarties nutraukimo informuojamas personalo specialistas, kuris išsiunčia atsiskaitymo formą tabelininkui, nutraukia darbuotojo paskyrimą Navision, informuoja dėl darbo sutarties nutraukimo suinteresuotus asmenis, paruošia išdarbinimo dokumentus.

Darbo sutarties nutraukimo darbdavio iniciatyva ar šalių susitarimu atvejais, kai procesą inicijuoja tiesioginis vadovas, rengiamas įspėjimas dėl darbo sutarties nutraukimo, kuris derinamas su teisininku bei personalo specialistu.

Pažymėtina, kad darbo santykių nutraukimo atveju kiekvienas darbuotojas turi surinkti atsakingų asmenų visas užpildant VĮ LOU darbuotojų atsiskaitymo formą. Ši forma taip pat pildoma pereinant dirbti į kitas pareigas bei planuojant nebūti darbe ilgiau nei 2 mėnesius. Pasitaiko atvejų, kai turto perdavimo atvejais ar atsakingų asmenų priskyrimo atvejais, už naujų asmenų priskyrimą atsakingi asmenys yra informuojami nesavalaikiai. Siekiant efektyviau užtikrinti funkcijų perdavimą (ypač klausimais susijusias su turto perdavimu, naujo atsakingo už sutartį asmens priskyrimu),

tikslinga numatyti, kad tiesioginis vadovas, gavęs informaciją apie darbo santykių nutraukimą, nedelsdamas informuotų atsakingus asmenis dėl šių funkcijų perdavimo ir naujų atsakingų asmenų priskyrimo.

Vertintu laikotarpiu žmogiškųjų išteklių administravimo veiklos srityje korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų bei kitų panašaus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės aktų pažeidimų, nefiksuota.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą žmogiškųjų išteklių administravimo veiklos srityje nustatyta, kad atskirų darbuotojų funkcijos, uždaviniai ir atsakomybės yra apibrėžti patvirtintuose teisės aktuose bei procesuose, pareiginiuose nuostatuose. Įvertinus esamą reglamentavimą ir vykdomas procedūras darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali, tačiau siekiant dar aiškesnio funkcijų ir atsakomybių pasiskirstymo siūlytina tobulinti patvirtintus darbuotojų atrankos, adaptacijos bei darbo sutarties nutraukimo procesus numatant visus kandidato atrankos procedūras vykdančius asmenis, kandidatams taikomas asmens patikimumo patikros procedūras, taip pat detalizuojant atsakomybes priskiriant naujus atsakingus asmenis nutraukiant darbo sutartį.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas buvo atliktas **neaviacinių paslaugų valdymo (nuomos sutarčių valdymo)** veiklos srityje pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4 d. 5 p. nustatytą korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijų (daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo). Už neaviacinių paslaugų valdymo sritį Įmonėje yra atsakingas Komercijos departamento Pardavimų skyrius bei Nekilnojamojo turto valdymo skyrius. Šių skyrių darbuotojų funkcijos aiškiai apibrėžtos pareiginiuose nuostatuose, su kuriais kiekvienas darbuotojas yra supažindintas pasirašytinai.

Analizuojamu laikotarpiu buvo sudarytos:

1. žemės nuomos sutartys. Iš jų aukciono būdu – 2. Ne aukciono būdu sudarytų sutarčių nebuvo (paminėtini 5 atvejai, kai buvo sudaryti susitarimai anksčiau sudarytų sutarčių pagrindu);

2. patalpų nuomos sutartys. Iš jų konkurso būdu – 28, ne konkurso būdu (trumpalaikės) – 6.

VĮ LOU yra valstybės įmonė, t.y. iš valstybės turto įsteigta arba įstatymų nustatyta tvarka valstybei perduota įmonė, kuri nuosavybės teise priklauso valstybei ir jai perduotą ir jos įgytą turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Valstybės turto įstatymas) 15 str. 1 d. numatyta, kad sprendimą dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos gali priimti valstybės turto valdytojas, o sprendimą dėl savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos – savivaldybės taryba ar jos įgaliota institucija, jeigu:

1. valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas neskirtas šalies gynybai ar saugumui užtikrinti, išskyrus atvejus, kai turtas nuomojamas karinių pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių metu;

2. valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas nenaudojamas valstybinėms arba savivaldybių funkcijoms įgyvendinti.

Valstybės turto įstatymo 15 str. 2 d. numatyta, kad valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas viešo nuomos konkurso būdu, išskyrus šiuos valstybės arba savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos atvejus, kai toks turtas gali būti išnuomotas be konkurso, jeigu:

1. valstybės ilgalaikis materialusis turtas Vyriausybės sprendimu išnuomojamas vykdant Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar tarptautinius susitarimus arba toks turtas išnuomojamas užsienio valstybių ambasadoms ar konsulinėms įstaigoms, taip pat tarptautinių organizacijų atstovybėms;

2. valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas neatidėliotinam darbui atlikti (avarijoms, stichinėms nelaimėms likviduoti ir panašiai) ar trumpalaikiam renginiui

(parodoms, sporto varžyboms, pasitarimams, seminarams, šventėms, kultūros renginiams), kurio trukmė yra ne ilgesnė kaip 30 kalendorinių dienų, organizuoti;

3. perkamos paslaugos, kurioms teikti bus naudojamas valstybės ar savivaldybių ilgalaikis ir trumpalaikis materialusis turtas, ir šis turtas išnuomojamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka vykdomo viešojo paslaugų pirkimo metu;

4. bent 3 kartus neįvyksta valstybės arba savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto viešas nuomos konkursas;

5. bendrosios nuosavybės teise valdomas valstybės arba savivaldybės nekilnojamas turtas išnuomojamas šio turto bendraturčiams arba kai išnuomojamas valstybės arba savivaldybės nekilnojamas turtas yra greta šio turto nuomininkams priklausančių ir (arba) jų naudojamų statinių;

6. valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas pelno nesiekiantiems subjektams arba regionų plėtros taryboms;

7. valstybės arba savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas subjektams Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais.

Vyriausybė arba savivaldybės taryba nustato atitinkamai valstybės arba savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto viešo nuomos konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarką, taigi VĮ LOU šioje veiklos srityje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimu Nr. 1524 “Dėl valstybės ilgalaikio materialiojo turto, valstybės ir savivaldybių nekilnojamojo turto nuomos” (toliau – Nutarimas).

Sprendimą dėl valstybės turto nuomos priima valstybės turto valdytojas, išskyrus nustatytą atvejį, kai sprendimą dėl turto nuomos priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Sprendime išnuomoti valstybės turtą nustatomos šios nuomos sąlygos: valstybės turto nuomos būdas, nuomojamas turtas ir jo identifikavimo duomenys, turto naudojimo paskirtis, numatomas nuomos terminas, pradinis turto nuompinigių dydis ir kitos nuomos ar nuomos organizavimo sąlygos. Sprendimų dėl valstybės nekilnojamojo turto nuomos projektai su institucijomis derinami valstybės turto informacinėje paieškos sistemoje (toliau – VTIPS), pateikiant sprendimą priimančiai institucijai VTIPS ataskaitą, kurioje nurodomi sprendimo dėl valstybės nekilnojamojo turto nuomos suderinimo duomenys.

VĮ LOU turto nuoma konkurso būdu numatyta pastatų, patalpų ir automobilių stovėjimo aikštelių nuomos konkurso būdu valdymo procese, kuriame aiškiai išskirti konkrečius veiksmai bei pareigos viešojo materialiojo turto nuomos konkurso komisijos nariams, skaitmeninės komunikacijos projektų vadovui, projektų vadovui, pardavimo vadovui, administravimo veiklos specialistui, inžinerijos ir eksploatacijos darbuotojui ir konkurso dalyviams.

Viešajam turto nuomos konkursui organizuoti VĮ LOU sudaro turto nuomos konkurso komisiją. Komisija sudaroma iš ne mažiau kaip 3 narių. Procesas pradedamas pardavimo vadovui atlikus rinkos analizę ir identifikavus poreikį išnuomoti nekilnojamąjį turtą. Tuomet kreipiamasi į Projektų valdymo skyrių, kad būtų paskirtas už projektą atsakingas projektų vadovas (jei reikalingas patalpų remontas). Priėmus sprendimą dėl patalpų, pradedamos rengti konkurso sąlygos, kurios tvirtinamos komisijos protokolu ir įkeliamos į Įmonės dokumentų valdymo sistemą. Konkurso sąlygos ne vėliau kaip per 5 dienas nuo jų patvirtinimo komisijos posėdyje yra skelbiamos VĮ LOU interneto svetainėje <https://www.ltou.lt/lt/galimybes-verslui/patalpu-nuoma/> ir bent vienoje visuomenės informavimo priemonėje.

Konkurso dalyviai, norintys dalyvauti konkurse, paskelbtose konkurso sąlygose nurodytu laiku pateikia VĮ LOU administravimo veiklos specialistui užklijuotą voką. VĮ LOU administravimo veiklos specialistas užpildo valstybės materialiojo turto nuomos konkurso dalyvių registracijos pažymą. Pasibaigus konkurso dalyvių registravimo laikui, registracijos pažymoje įrašoma, kada baigta registracija. Konkurso dalyviui išduodamas, jeigu konkurso dalyvis pats dalyvauja registruojant dokumentus, arba paštu išsiunčiamas konkurso dalyvio pažymėjimas, kuriame nurodytas registracijos eilės numeris, voko gavimo data ir laikas (minučių tikslumu), komisijos posėdžio vieta (adresas), data ir tikslus laikas (atspausdintame dokumente tap pat dedama gavimo

žyma). Iki komisijos posėdžio pradžios konkurso dalyvių vokai su dokumentais neatplėšiami, kiti asmenys su duomenimis apie įregistruotus konkurso dalyvius nesupažindinami.

Viešasis nuomos konkursas vykdomas per jo sąlygose numatytą komisijos posėdį. Dalyvauti konkurse turi teisę įregistruoti konkurso dalyviai, turintys konkurso dalyvio registracijos pažymėjimą ir pateikę asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Komisijos posėdžio metu įsitikinama, kad vokai su dokumentais nepažeisti, tuomet komisijos pirmininkas atplėšia vokus, nepažeisdamas voko užklajavimo juostos. Komisijos nariai, nustatę, kad konkurso dalyvių vokuose yra visi reikiami dokumentai, o paraiškose nurodyta visa reikiama informacija bei įvertinę konkurso dalyvių atitikimą keliamiems reikalavimams skelbia konkurso dalyvių siūlomus valstybės turto nuompinigių dydžius. Konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, pasiūlęs didžiausią valstybės turto nuompinigių dydį. Paskelbti valstybės turto nuompinigių dydžiai, juos pasiūlę konkurso dalyviai, konkurso rezultatai įrašomi komisijos protokole. Konkurso dalyviai ar jų įgalioti atstovai turi teisę susipažinti su komisijos protokolu. Konkurso dalyviams, nelaimėjusiems konkurso, arba konkursą paskelbus neįvykusiu, dalyviams grąžinami pradiniai įnašai, todėl procese numatoma, kad su komisijos protokolu nedelsiant supažindinamas buhalteris.

Proceso baigiamasis žingsnis – sutarties parengimas ir pasirašymas, kuris vykdomas laikantis sutarčių pasirašymo proceso nuostatų. Vėliau naujam nuomininkui sukuriama vartotojas www.ltou.lt portale bei išsprendžiamas nuomininko įsirengimo klausimas (jei jam reikalingas projektas, sprendimas priimamas dalyvaujant pardavimo vadovui, projekto vadovui, filialo vadovui ir kt. asmenims). Procese taip pat numatytos papildomos kontrolės priemonės, kad pardavimo vadovas turi stebėti visą nuomininko įsirengimą. Paskesnioji nuomininko kontrolė vykdoma remiantis VĮ LOU pastatų, patalpų ar automobilių stovėjimo aikštelių nuomininko veiklos priežiūros procesu, kuris numato aiškias pardavimų vadovo, nekilnojamo turto valdymo specialisto, inžinieriaus atsakomybes, pvz.: nuomojamo turto valdymo specialistas yra atsakingas už nuomininko kontaktinių asmenų įvedimą į sistemą, nuomininko priežiūrą kaip vykdomi sutartiniai įsipareigojimai, raštų nuomininkui teikimą dėl įsipareigojimų nevykdymo, baudų taikymą ir kt., o pardavimų vadovo atsakomybė – kontroliuoti tinkamą ir savalaikį nuomos sutarties pasibaigimą. Šis procesas baigiamas pereinant į pastatų ar patalpų nuomininko veiklos nutraukimo ir patalpų atlaisvinimo arba pastatų ar patalpų nuomininko atrankos konkurso būdu procesą.

VĮ LOU nuomojant turtą ne konkurso būdu vadovaujama Nutarimu patvirtinto valstybės ilgalaikio materialiojo turto **nuomos be konkurso organizavimo** ir vykdymo tvarkos aprašo nuostatomis. Pažymėtina, kad Įmonėje nėra patvirtintas procesas reglamentuojantis būtent ilgalaikio materialiojo turto nuomos be konkurso atvejus, todėl atsižvelgiant į tai, kad analizuojamu laikotarpiu tokių atvejų buvo ir siekiant aiškiai paskirstyti atsakomybes tarp darbuotojų, siūlytina svarstyti tokio proceso patvirtinimo tikslingumą.

Žemės nuomos klausimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. 1098 “Dėl tarptautinių oro uostų žemės nuomos”, kuriuo buvo patvirtinti Tarptautinių oro uostų žemės nuomos aukciono būdu tvarkos aprašas ir Tarptautinių oro uostų žemės nuomos ne aukciono būdu tvarkos aprašas. Taip pat Įmonėje yra parengti žemės nuomos aukciono būdu ir žemės nuomos ne aukciono būdu procesai, kuriuose išskirti veiksmai bei pareigos atsakingiems asmenims. Pažymėtina, kad žemė nuomojama tik su oro uosto veikla susijusioms reikmėms.

Prieš skelbdamas žemės nuomos aukcioną, žemės nuomotojas: inicijuoja žemės sklypo teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto (jeigu tokie dokumentai neparengti) rengimą, keitimą ar koregavimą; organizuoja ketinamo nuomoti žemės sklypo plano rengimą pagal patvirtintą teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą; nustato žemės nuomos mokesčio mokėjimo terminus; apskaičiuoja pradinį metinį žemės nuomos mokesį, nustato žemės nuomos terminą, atsižvelgdamas į valstybės interesus ir numatomų statyti statinių ar įrenginių,

nurodytų teritorijų planavimo dokumente ar žemės valdos projekte, ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę; nustato kitus siūlomo išsinuomoti žemės sklypo naudojimo apribojimus ir sąlygas ir kt. Žemės nuomos **aukciono būdu** procese pagrindinės atsakomybės išskirtos Komercijos departamento direktoriui, projektų vadovui. Procesas pradedamas atlikus rinkos analizę ir nustatčius poreikį išsinuomoti valstybinę žemę. Atlikus teisės aktuose numatytus veiksmus, parengiamos ir derinamos sutarties (aukciono) sąlygos. Parengus ir suderinus sutarties projektą ir jei projekto vertė didesnė nei 500 tūkst. Eur yra kreipiamasi į Valdybą pritarimo. Gavus pritarimą, pradedamas vykdyti aukcionas, kurį organizuoja ir vykdo Įmonės vadovo sudaryta aukciono komisija iš ne mažiau kaip 3 darbuotojų (vienas iš jų skiriamas aukciono komisijos pirmininku). Pažymėtina, kad procese detalčiai aprašyta pasirengimo aukcionui stadija numatant ir papildomus veiksmus, kurie nėra numatyti Tarptautinių oro uostų žemės nuomos aukciono būdu tvarkos apraše, tačiau procese nėra detalčiai išskirtos darbuotojų atsakomybės vykdant patį aukcioną, o tiesiog nurodoma, kad tolesni veiksmai vykdomi pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos aukcionų organizavimo taisykles, todėl siūlytina procesą detalizuoti, numatant tik teisės aktuose išskirtus veiksmus pasirengiant aukcionui ir detalizuojant atsakomybių pasiskirstymą pačio aukciono metu. Taip pat siūlytina įtraukti ir aplinkybę, kad būtų įvertinta ar aukciono laimėtoju yra taikoma Investuotojo patikra pagal Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą.

Kaip ir buvo minėta, konkretūs žemės nuomos aukciono būdu veiksmai VĮ LOU vykdomi pagal patvirtintas Valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos aukcionų organizavimo taisykles, t.y.:

1. apie žemės sklypų ar žemės sklypo dalių nuomą aukciono būdu ne vėliau kaip prieš 15 kalendorinių dienų iki aukciono dokumentų registravimo pradžios skelbiama interneto svetainėje;
2. aukciono komisija teikia informaciją apie išnuomojamus žemės sklypus ar žemės sklypo dalis visiems to pageidaujantiems asmenims ir supažindina juos su aukciono sąlygomis;
3. aukciono dalyviai yra registruojami ir prieš atvykdami registruotis aukciono dalyviais, turi sumokėti į aukciono komisijos nurodytą kredito įstaigos sąskaitą pradinį įnašą;
4. aukcionas vykdomas, jeigu dalyvauti jame įregistruojamas bent vienas asmuo;
5. aukciono metu pildomas žemės nuomos aukciono protokolas;
6. vykdydamas aukcioną, aukciono komisijos pirmininkas privalo apibūdinti išnuomojamą žemės sklypą ar žemės sklypo dalį ir paskelbti skelbime nurodytą pradinį metinį žemės nuomos mokestį. Po to aukciono komisija atplėšia užklijuotus vokus su aukciono dokumentais ir patikrina kiekviename voke esančius dokumentus. Jeigu jie atitinka reikalavimus, aukciono komisijos pirmininkas skelbia aukciono dalyvio siūlomą metinį žemės nuomos mokestį, nenurodydamas asmens rekvizitų;
7. aukciono dalyviams suteikiama teisė toliau varžytis – didinti metinį žemės nuomos mokestį. Didžiausią metinį žemės nuomos mokestį pasiūlęs aukciono dalyvis aukciono komisijai turi nedelsdamas pateikti savo kortelę su aukciono dalyvio numeriu ir parašu patvirtinti, kad galutinis pasiūlytas metinis žemės nuomos mokestis, nurodytas aukciono protokole, atitinka jo pasiūlytąjį;
8. patvirtinus žemės nuomos aukciono rezultatus apie tai informuojamas aukciono laimėtojas.

Žemės nuomos **ne aukciono būdu** tvarką reglamentuoja Tarptautinių oro uostų žemės nuomos ne aukciono būdu tvarkos aprašas bei VĮ LOU žemės nuomos ne aukciono būdu valdymo procesas, kuriame įvardinti veiksmai bei pareigos administravimo specialistui, Įmonės vadovui, teisininkui, nekilnojamo turto valdytojui, nuomininkui.

Subjektai, norintys išsinuomoti valstybės turtą be konkurso VĮ LOU pateikia prašymą dėl galimybės išsinuomoti valdomą valstybės turtą, t.y. prašymą dėl žemės nuomos sutarties atnaujinimo ar naujo nuomininko valdančio statinį/ar jo dalį. Prašyme turi būti nurodyta kokiam tikslui nuomininkas naudos valstybės turtą, nuomos terminas, prašomo išsinuomoti valstybės turto adresas. Jeigu turto valdytojas gali išnuomoti prašyme nurodytą valstybės turtą, – tada atsakyme nurodo informaciją apie nuompinigių dydį, kuris apskaičiuojamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2006 m. spalio 31 d. nutarimą Nr. 1088 “Dėl tarptautinių oro uostų žemės nuomos mokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo ir dydžių patvirtinimo” (jeigu valstybės turtas išnuomojamas be konkurso, nes nuomos viešasis konkursas neįvyksta bent 3 kartus, turto valdytojas nurodo paskutinį turto valdytojo patvirtintą nuompinigių dydį), prireikus kitą su valstybės turtu susijusią informaciją, kurią turto valdytojas laiko svarbia. Jeigu turto valdytojas negali išnuomoti prašyme nurodyto valstybės turto, – atsakyme nurodo argumentus, kodėl prašomas išsinuomoti valstybės turtas negali būti išnuomotas. Taigi, turto valdytojas įvertinęs, pateiktą prašymą ir dokumentus, bei tai, ar siūlomas valstybės turto nuompinigių dydis ne mažesnis už nurodytą dydį, priima sprendimą dėl valstybės turto nuomos. Šis sprendimas patvirtinamas Įmonės vadovo įsakymu. Turto valdytojas prašymą išsinuomoti turtą pateikusiame asmeniui išsiunčia sutarties derinimui projektą. Pasirašius sutartį, naujam vartotojui sąskaitoms pateikti Įmonės svetainėje sukuriama profilis. Procesas baigiamas sutarties pasirašymu. Pažymėtina, kad procese nekilnojamojo turto valdytojui numatyta pareiga patikrinti ar nekilnojamojo turto registre yra registruotas šis naujas susitarimas.

Vertintu laikotarpiu neaviacinių paslaugų valdymo (nuomos sutarčių valdymo) veiklos srityje korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų neužfiksuota. Taip pat nefiksuota kitų panašaus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės aktų pažeidimų.

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą neaviacinių paslaugų valdymo (nuomos sutarčių valdymo) veiklos srityje nustatyta, kad pastatų, patalpų ir automobilių stovėjimo aikštelių nuomos konkurso būdu procese, pareiginiuose nuostatuose ir teisės aktuose atskirų darbuotojų funkcijos, uždaviniai ir atsakomybė yra aiškiai apibrėžti. Įvertinus esamą reglamentavimą, vykdomas procedūras ir tai, kad visi sprendimai yra priimami kolegialiai, t.y. komisijos, laikytina, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė minimali, tačiau siūlytina parengti valstybės materialiojo turto nuomos ne konkurso būdu procesą bei tobulinti žemės nuomos aukciono būdu procesą jame numatant tik teisės aktuose nurodytus veiksmus pasirengiant aukcionui ir aiškiai detalizuojant atsakomybių pasiskirstymą pačio aukciono metu.

14. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

Žmogiškųjų išteklių administravimo veiklos srityje nustatyti rizikos veiksniai:

1. dalį operatyvinių darbuotojų atrankų (ar atrankos procedūrų) gali vykdyti ne tik personalo specialistas, bet ir kitų padalinių darbuotojai, tačiau tai neatspindėta šiuo metu galiojančiame darbuotojo atrankos procese;
2. darbuotojo atrankos ir įdarbinimo procesuose išskirtos ne visos kandidatams taikomos asmenų patikimumo patikros procedūros;
3. pasitaiko atvejų, kai darbo sutarties nutraukimo metu, nesavalaikiai buvo informuojami asmenys, atsakingi už turto perdavimą arba naujų atsakingų už sutartis asmenų priskyrimą.

Neaviacinių paslaugų valdymo (nuomos sutarčių valdymo) veiklos srityje nustatyti rizikos veiksniai:

1. nepatvirtintas valstybės materialiojo turto nuomos ne konkurso būdu procesas;
2. žemės nuomos aukciono būdu procese detalčiai aprašyta pasirengimo aukcionui stadija numatant ir papildomus veiksmus, kurie nėra numatyti Tarptautinių oro uostų žemės nuomos aukciono būdu tvarkos apraše, tačiau procese nėra išskirtos darbuotojų atsakomybės vykdant aukcioną.

Siūlymai dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo

Eil. Nr.	Priemonė	Atsakingas vykdytojas	Įvykdymo terminas	Laukiamas rezultatas
1.	Tobulinti darbuotojo atrankos procesą ir kandidato įdarbinimo procesą numatant, kad dalį atrankos procedūrų gali vykdyti ne tik personalo specialistas. Taip pat šiuose procesuose numatyti visas kandidatams taikomas personalo patikimumo procedūras.	VĮ LOU	2022-07-01	Koreguoti darbuotojo atrankos bei įdarbinimo procesai.
2.	Tobulinti darbo santykių nutraukimo procesą ir jame numatyti papildomas vidaus kontrolės priemonės funkcijų perdavimo, atsakingų asmenų priskyrimo klausimais.	VĮ LOU	2022-07-01	Patobulintas darbo santykių nutraukimo procesas.
3.	Parengti valstybės materialiojo turto nuomos ne konkurso būdu procesą.	VĮ LOU	2023-01-01	Parengtas valstybės materialiojo turto nuomos ne konkurso būdu procesas ir jis įkeltas į procesų saugyklą.
4.	Tobulinti žemės nuomos aukciono būdu procesą jame numatant aiškų atsakomybių pasiskirstymą vykdant aukciono procedūras.	VĮ LOU	2022-07-01	Pakeistas žemės nuomos aukciono būdu procesas, kuriame aiškiai išskirtos darbuotojų atsakomybės.